

רוח הקדש לכל אדם \ ריה"ל

הפצלת פתיחה – שער החמישי¹

רוח הקדש לכל אדם

והנה ענין שם אלהים אפשר להשיגו בהקש הגיוני כי על היות לעולם מושל ומסדר מראה השכל. אמנם בדבר מהות האלוה נחלקו בני אדם לפי השוני אשר בכשר שפיתתם, והקרובה בדעות על האלוה היא דעת הפילוסופים.

אך ענין שם ה' לא ישיגהו ההקש ההגיוני ואין עליו עדות כי אם מן הראיה הנבואית ההיא, אשר יבדל בה הנביא כמעט מכל המין האנושי, וידבק במין המלאכים, ותהי בו רוח אחרת, כמה שנאמר: ונהפכת לאיש אחר, ויהפך לו אלהים לב אחר, ורוח לבשה את עמשי, היתה עליו רוח ה', ורוח נדיבה תסמכני.

ו"רוח" כנוי לרוח הקדש העוטה את הנביא בשעת הנבואה, ואת הנזיר, ואת המשיח, זאת אומרת את האיש שנמשח לכהנה או למלוכה, בשעה שהנביא מושחו. וכל אדם בשעה שיעזרהו האלוה ויישירהו אל דבר מה, ואת הכהן בשעה שהוא מודיע נסתרות בשאלו באורים ותמים.

אותה שעה יסורו מלב האדם הספקות שהיו לו לפני זה בענין האלוהים, וילעג לכל ההקשים ההגיוניים אשר בעזרתם היה מנסה להגיע אל ידיעת האלוה רבונותו ואחדותו. ואז יגיע האדם למדרגת עובד אלוה מתוך אהבה, המוכן למסר נפשו על אהבתו, כי בדבקות באלוה הוא מוצא נעימות עצומה, ובהתרחקות ממנו הוא רואה מקור כל נזק וצער. וזה הפך מן המתפלספים אלה אינם רואים בעבודת האלוה כי אם נימוס נאה והודאה באמת שיש לנשא את האלוה על כל הנמצאים כמו שיש לנשא את השמש על שאר הדברים הנתפסים בראיה לדעתם אין הכפירה באלוה כי אם פחיתות בנפש הרוצה בשקר:

(ספר הכוזרי - מאמר רביעי אות טו)

הדיון של ריה"ל נצרך מתוך הדעת שתי תפיסות של האלוקים מתבטאות בשני השמות:
אלוקים ושל ד'

מלאי את הטבלא להלן על פי דרכו

השם	אלוקים	ד'
הדרך לדעת	השכל	ההכרות פנימית
המקום לדעת עליו	צולמ הטבע	הרוח הידועה רק לישראל
הוודאות אודות קיומו	השאלות ותשובות של השכל	למי שיש זאת - הוודאות מוחלטת
הדרך בעבודת ד'	יראה הכרח	אהבה רצון

הרצאת נציגות פנימית עלומה	צטיינת האמת השכלית	המטרה בעבודת ד'?
------------------------------	--------------------	------------------

האם ריה"ל מצליח לשכנע אותך?

האם נראה לך שטע כיוט יש אפשרות לזכות להרציש את ה"רוח" הזאת?

מה צריך לעשות לשם כך?

האם אנחנו מנסים לעשות משהו לשם כך?

שער החמישים

שער החמישים

לקרא לפני הכיתה – להכתיב למחברת:

תלמיד אחד של רבי ברוך ממזבז חקר, בלי להגיד לרבו, אחרי מהות הבורא, והלך וחדר במחשבתו עד שנסתבר במבוך הספקות, וכל מה שהיה אצלו עד כאן בחזקת ודאי שבוודאי נעשה מפוקפק. כשהבחין רבי ברוך שהבחור אינו בא אליו עוד כפי שהיה רגיל עד כה, נסע לעירו ונכנס לחדרו ואמר אליו:

"יודע אני מה שחבוי בלבך. עברת דרך חמשים שערי בינה

(שורות אלו להכתיב להדגיש):

פותחים בשאלה, מחטטים ומוציאים לה תשובה, והשער הראשון נפתח:

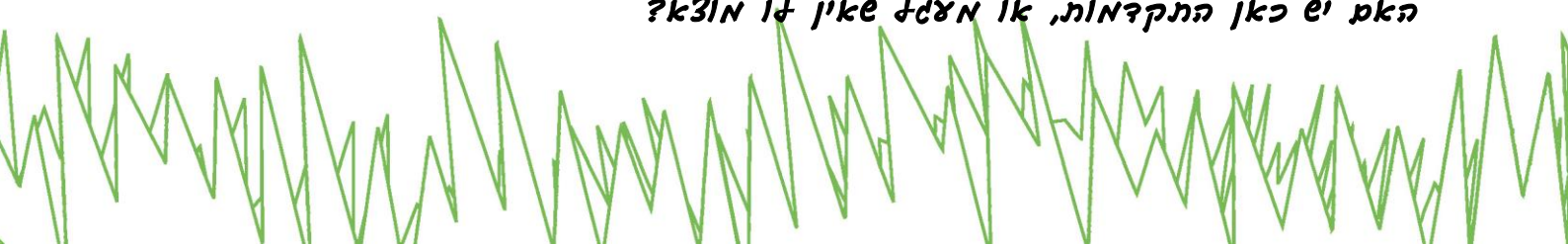
בשאלה חדשה. ושוב חוקר אתה בה ומוצא לה פתרון. ופותח את השער השני,

והנה אתה מציץ בשאלה חדשה!

לבקש מהתלמידות לרשום:

האם התאור של התשובות כשצריכים לעאלה חדשה, נראה לך מוזר או דווקא מוכר?

האם יש כאן התקדמות, או מצלל שאין לו מוצא?

האם המסקנה היא שאי אפשר להוכיח אמונה?

* * * לנהל דיון בכיתה * * *

להמשיך הכתבת הסיפור על הלוח ובמחברות

וכך אתה מוסיף עוד ועוד ומעמיק לחדור פנימה, עד שפתחת את שער החמשים. וכאן אתה לוטש עיניך לשאלה, ששום אדם אינו משיג תשובתה,

לבקש מהתלמידים לרשום במחברת, בהמשך לנהל דיון בכיתה:
האם הוא מתאר התקדמות צד נקודת עצירה שאין ממנה מוצא?
האם זה נראה לכת?
ומה עושים?

* * * לנהל דיון בכיתה * * *

להמשיך הכתבת הסיפור על הלוח ובמחברות

כי אילו ידע אותה אדם, לא היתה עוד הבחירה. ואם תהין לחדור עוד, תיפול לתהום רבה".
"ובכן מוכרח אני לחזור לאחורי ולשוב בדרך אל הראשית?", קרא התלמיד,

לבקש מהתלמידים לרשום, בהמשך לנהל דיון בכיתה:
האם לבירור השכלי אין כל צורך?

* * * לנהל דיון בכיתה * * *

"לא לאחוריך תחזור", אמר רבי ברוך, "אם תשוב, מעבר לשער האחרון תעמוד, ותעמוד בתוך האמונה".

אִיךָ יִכְוֹלִים לְעַמּוֹד בְּאֵמוּנָה – הֲרֵי אֲתוֹק הַקּוֹשֵׁי הַלֵּה הַתְּחִלָּנוּ?

